

SENTÈNCIA de 22 de juliol de 2004

Contracte d'obra: modalitats del pagament del preu.
- Excepció de contracte no complert: efectes.- Prova de
testimonis.- Prova documental

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal de la mercantil TREBALLS PÚBLICS, CONSTRUCCIONS I ÀRIDS DEL NORD, S.A. va formular demanda, de data 2-12-2002, de reclamació de quantitat envers la mercantil CONSTRUCCIONS QUILES, S.L., en virtut de la qual sol·licitava que es condemnés a la part defenent a l'abonament de la quantitat de 11.501,17 €, amb més els interessos legals i la imposició de les costes processals.

La part defenent va presentar escrit, de data 16-12-2002, pel qual contestava a la demanda i formulava demanda reconvençional, segons la qual sol·licitava la condemna de la mercantil agent a l'abonament de la quantitat de 4.808.10 €, més l'import que s'acrediti per les modificacions i retard patit a l'obra i amb la imposició dels interessos legals i costes processals.

II.- L'Honorable Batlle, constituït en Tribunal unipersonal, va dictar sentència, de data 26-1-2004, essent la seva part dispositiva la que segueix: "DECIDEIX: Que ha de desestimar i desestima la demanda interposada per la societat T.P.CIANSÀ contra la societat CONSTRUCCIONES QUILES, S.L., i ha de desestimar i desestima la demanda reconvençional interposada per aquesta darrera contra la primera, sense fer especial condemna en costes processals que seran satisfetes per les parts cadascuna les seves".

III.- La part agent ha formulat recurs d'apel·lació contra la sentència dictada a la instància i, en data 14-4-2004, va presentar llur escrit de conclusions, on pels arguments continguts en el mateix, demanava que es procedís a revocar la sentència.

Per el contrari, la part apel·lada sol·licita en el seu escrit de contesta a les conclusions, de data de registre 13-5-2004, la confirmació de la sentència, amb imposició de les costes processals a la part recurrent.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- El recurs d'apel·lació interposat per la part agent impugna el considerant primer de la sentència, atès que entén que el pacte d'un preu global no s'adiu amb els informes dels tècnics, a la vegada que suposa un suïcidi empresarial, perquè es fixaria al voltant dels 3000 Euros el que costa 35000. Afegeix que les declaracions del Sr. M.Q., F. I G. tampoc poden ésser dotades de credibilitat, per quant afirmen que no van sentir que arribessin a un acord sobre el preu de l'obra. En definitiva, manifesta que de la prova sorgeix que es va encomanar uns treballs de buidat de roca verbalment a la part agent, sense sol·licitar cap estudi del terreny i, iniciats els treballs i lliurades les primeres factures, per desacord del Sr. M.Q. respecte el preu, no es van abonar les mateixes i va ordenar que les obres s'aturessin.

La resolució d'aquest recurs d'apel·lació exigeix examinar la prova practicada a les actuacions i determinar si s'ha produït aquesta errònia valoració de la mateixa que denuncia la part recurrent.

II.- Si s'analitza la prova practicada a les actuacions, s'ha d'indicar que les testificals dels Srs. T. i M. posen de relleu que la modalitat de pagament de l'obra es pot portar a terme per pressupost o per preu per hora i afegien, el darrer dels testimonis, que en el cas de les actuacions ja no era viable la modalitat de pressupost perquè estava construït l'edifici. Al respecte s'ha d'assenyalar que si bé aquests testimonis posen de manifest el que poden ésser les modalitats de pagament de l'obra i, mentre el primer dels testimonis considera que el pressupost esdevé propi de les grans obres, i el segon que s'ha de valorar el tipus de roca i la seva situació, el cert és que, en el supòsit que ens ocupa, no hem d'estar al que esdevé l'ús habitual del sector o els paràmetres que es poden emprar en el mateix, tota vegada que de la prova es deriva l'existència d'una voluntat comuna de les parts en un sentit molt concret.

En efecte, de la prova practicada es pot concloure que va existir un pacte verbal entre les parts, mitjançant el qual es va fixar la modalitat de pagament de l'obra a executar per preu fet o preu global. I aquestes consideracions es desprenen, en primer terme, de les declaracions del legal representant de la mercantil defenent Sr. M.Q. i de les testificals dels Srs. F. i G.. Així, encara que la part recurrent combat la declaració d'aquests dos testimonis, cal posar de manifest que ambdós testimonis accepten que es va acordar la realització de l'obra per un preu global i que, en cap cas, es va parlar de preu per hora i, a diferència de l'escrit que ratifiquen quant al preu global de 400.000 o 500.000 ptes, ara indiquen que si bé es va parlar d'aquelles quantitats no saben quin preu final es va acordar (cfr. folis 108 i 119). En segon terme, la prova documental abona també la conclusió que es va pactar la realització de l'obra per un preu fet o global. Així ho evidencia el fet que la constructora defenent va lliurar a la propietat un pressupost de les excavacions de 800.000 ptes (foli 70), per després sotscontractar l'obra a l'empresa agent. Difícilment, la part agent lliurarà un pressupost tancat i després sotscontractaria l'obra a preu per hora, com pretén la part recurrent, a la vegada que el preu per les obres d'excavació que indica la part defenent ja s'adiu amb aquest preu final que es facturaria a l'amo de l'obra, atès que li permetria l'obtenció d'un benefici industrial després de cobrir el cost general. I a la mateixa conclusió condueixen no solament el document signat pels Sr. G. (C.) i pel Sr. F. (foli 92) sinó també els faxes que la mercantil defenent va trametre a la part agent i que evidencien la seva oposició a la modalitat de pagament que pretenia imposar la part agent.

Per tant, de la prova s'extreu que el contracte d'obra es va perfeccionar de forma verbal i que la modalitat de pagament que es va escollir fou la de preu fet i no per unitat de mesura. Per consegüent, amb independència que la part recurrent entengui que el preu global de 400.000 o 500.000 ptes no es desprèn de la prova practicada, encara que en aquest sentit abunda un pressupost de 800.000 ptes lliurat a la propietat, la declaració escrita dels testimonis i, malgrat que afirmen que van sentir aquest preu però no saben si és el que es va acordar, la ratificació del document que van signar i on es fixava aquest preu, el cert és que, al tractar-se d'una obra convinguda a preu fet o global, l'exigència del pagament no es pot portar a terme fins a l'acabament de les obres, a diferència del que s'esdevé en una obra convinguda a preu per unitat de mesura (hora). Així resulta del que determina el Codi 4,65,2 i la Sentència d'aquest Tribunal

de data 20-12-1995, quan s'estableix que essent un contracte que genera obligacions sinal·lagmàtiques el preu s'ha de fer, excepte pacte en contrari (preu per hora, que no ha restat provat) en el moment de lliurament de l'obra.

Aleshores, a mesura que es desenvolupava l'execució de les obres, la mercantil defenent no podia exigir pagaments parcial per les hores esmerçades i tampoc podia justificar l'abandonament de l'obra en una manca de pagament, sinó que el dret a aquest naixia en el moment de finalització i lliurament de l'obra. I, és en aquest sentit, que l'excepció inadimpleti contractus articulada per la defenent i acollida per la resolució d'instància ha estat ben aplicada, atès que la part agent no podia exigir el preu de l'obra sense haver complert amb la seva obligació principal, consistent en l'execució de la mateixa (Decretals 6,5,75 "**frustra sibi fidem quis postulat ab eo servari, qui fidem a se praestitam servare recusato**").

III.- En definitiva, les anteriors conclusions signifiquen el refús del recurs d'apel·lació i la confirmació de la resolució recorreguda, el que justifica la imposició a la part apel·lant de les costes d'aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la mercantil I.- La representació processal de la mercantil TREBALLS PÚBLICS, CONSTRUCCIONS I ÀRIDS DEL NORD, S.A. contra la sentència, de data 26-1-2004, dictada per l'Honorable Batlle i la confirmació íntegra de la seva part dispositiva, amb imposició a la part apel·lant de les costes processals d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-